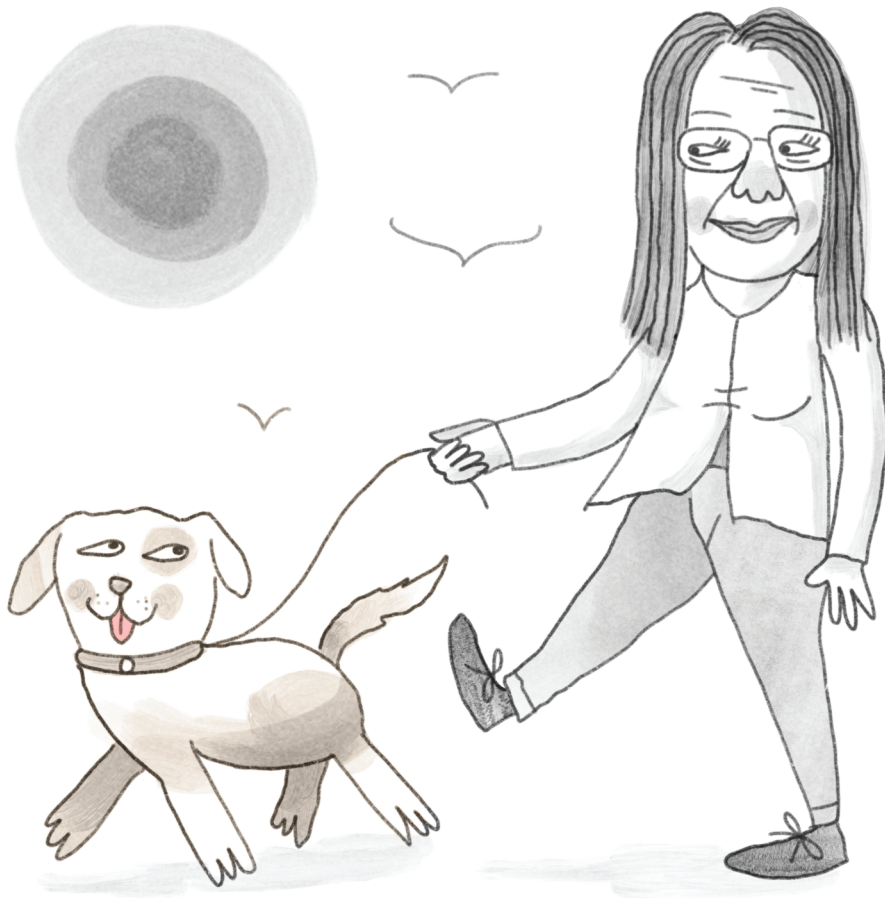

Silva Tedre

KOIRAN KANSSA

Silva Tedre

KOIRAN

KANSSA

Teksti: Silva Tedre
Kuvat: Lasse Meriläinen
Taitto: Mari Voutilainen

Kirjan kirjoittamista on tukenut Suomen tietokirjailijat ry.

© 2018 Tedre, Silva
Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN: 9789528017851

Ihana laittaa tänne vihdoinkin itse jotain! Unelmani toteutui lauantaina 9.9. ja Ukko (virallinen nimi ei vaihtunut, koska se oli täydellinen) matkusti Uuraisilta meille ilon tuojaksi!

Elän tällä hetkellä tähän astisen elämäni hienointa aikaa. Minulla on oma koira, jonka kanssa viettää aikaa, hölmöillä, itkeä, nauraa, kokea uutta ja vanhaa ja nähdä elämä uusin silmin. Toivottavasti matkamme olisi pitkä ja rakkautta täynnä.

(Tuuli Kemppi Paimensukuinen Lapinkoira Fb-ryhmässä

12.9.2017)

SISÄLTÖ

“Ihmiset, eläimet ja kasvit, samasta juuresta, samaa ainetta”
(Juha Hurme)

Aluksi

Ihmisen ja koiran välinen vaihtosuhte 13

MOLEMMINPUOLINEN HYÖTY 13

PALVELUKSESSA, VIRANOMAISTÖISSÄ JA METSÄLLÄ 17

UUDET TYÖT 21

HARRASTUSKAVERI 23

IHMISEN HYVINVOINNIN VUOKSI 24

HYÖTYKOIRAT, VIRKAKOIRAT JA PALVELUSKOIRAT 25

Koiran kanssa ja ihmisten kesken 26

IHMISEN JA KOIRAN SUHTEEN KEHKEYTYMINEN 27

KOMMUNIKOINTI 30

SOSIAALISIA SUHTEITA IHMISTEN KESKEN 33

IHMISTEN SUHTAUTUMINEN KOIRIIN VAIHTELEE 36

ÄRSYTTÄÄ, PELOTTAA, KAUISTUTTAA 38

Tila, paikka, asema	45
MAALTA KAUPUNKIIN, AGRAARISTA URBAANIIN	
YHTEISKUNTAAN	46
TILAN POLITIIKKA	48
KUNNON KOIRAKANSALAISEKSI?	51
KOIRAMARKKINAT	53
Millainen on ihminen?	59
KALTOINKOHTELUA JA PENTUTEHTAILUA	59
IHMISEN VASTUU	60
ELÄINSUOJELU PROSESSINA	63
KOHTELU KYTKEYTYY AIKAAN JA PAIKKAAN	64
LEMMIKKIELÄINTEN PIDON EETISIÄ RISTIRIITOJA	67
Entä, kun koira on sairas tai (vain) vanha?	72
IHMINEN PÄÄTTÄÄ	72
IHMINEN SUREE	78
Lopuksi	85
Kirjallisuutta ja muita lähteitä	
Kiitos	

ALUKSI

Ihminen on kirjoittanut hyllymetreittäin kirjoja koirista. Internetin koirafani-tus-sivustolla luetellaan 150 suomeksi ilmestynyttä aikuisille suunnattua tarinakir-jaa koirista. Lukumäärä moninkertaistuu, jos mukaan otetaan nuorten- ja lastenkirjat, tietokirjat ja runokirjat.

Leena Kosken sanoin koirien kasvatus, koulutus, niiden kanssa eläminen, harrastaminen ja työnteko sekä kymmenissä eri lajeissa kilpaileminen ovat syn-nyttäneet ryhmiä, järjestöjä, yhdistyksiä, yhteisöjä ja elämäntapoja, joiden kes-kiössä on koira. Koirien ympärille on muotoutunut massiivinen teollisuus-tuotanto: Ruokia, leluja, vaatteita, lääkkeitä, hoitotuotteita, mitä moninaisempia tarvik-keita, kirjallisuutta, harrastusvälineitä.

Puhe koirista on ristiriitaista. Tätä kirjaa aloittaessani halusin selkiyttää tietojani ja uskomuksiani aiheesta, josta kirjoja lukemalla, mediaa seuraamalla ja ihmisten kanssa keskustellessa rakentuu hämmentävän ristiriitainen kuva. Yhteistä risteilevissä keskus-teluissa on ihmisen ja koiran suhteen näkeminen jollakin tavalla erityisenä. Halusin selvittää ihmisen ja koiran suhdetta, koiran paikkaa ihmisten yhteiskunnassa ja samalla myös omaa suhdettani koiriin. Kirjan näkökulma on ihmisten. Olen yksi lukemattomis-ta maailman ihmisistä, joilla on ollut tai on koira tai useita koiria. Koirien kanssa opin jatkuvasti uutta itsestäni, muista ihmisistä, maailmasta ja toisista elollisista olennoista, erityisesti koirista.

Lähes 60 vuotta sitten, kymmenen vuotiaana löysin kotini kirjahyllystä Unto Kupi-aisen runon, joka vaikutti minuun syvästi. Siinä kertoja puhelee koiralleen ennen kuin

ampuu sen, koska se on jäänyt auton alle ja vioittanut päänsä. Koiralle viimeistä kertaa jutellessaan kertoja puntaroi elämän syviä kysymyksiä, kiittää ystävydestä ja myöntää, ettei pysty tavoittamaan koiransa maailmaa. Runon lopussa kertoja tappaa koiransa ampumalla ja tuntee syvää surua.

*”...Minä silitin koirani päätä vain
ja sitten ma ammuin sen.
Ja monta viikkoa jälkeenpäin
olin hyvin surullinen.”*

Unto Kupiainen: Koira (katkelma)

Runo vaikutti minuun lapsena vahvasti, ja vaikuttaa edelleenkin. Runoon sisältyy ratkaisematon arvoitus, jonka kymmenvuotiaana jotenkin tunnistin vaikka en osannut sitä silloin sanoittaa. Koira kuten muutkin eläimet on ihmiselle arvoitus. Ihminen pitää koiraa yhtä aikaa ylimpänä ystävänä ja nöyrympänä palvelijanaan. Ihminen yrittää arvata, mitä koira ajattelee – vai ajatteleeko mitään. Ihminen sanoittaa koiran ajatuksia – vaikka ei pysty niitä tietämään. Ihminen pitää oikeutenaan tai velvollisuutenaan päättää koiran elämästä – siis kuolemasta. Ja lopuksi: ihminen tuntee syvää surua koiran menettämisestä ja tähän suruun näyttää kätkeytyvän syvempi eksistentiaalinen tuska ihmisenä olosta, luopumisesta, elämän rajallisuudesta ja kuolemasta.

Nyt yli puolivuosisataa myöhemmin eläinten kommunikoinnista, tunteista ja mielestä tiedetään jo enemmän. Etologia, eläinten käyttäytymistä tutkiva biologian haara on edennyt nopeasti. Feministinen ja posthumanistinen eläinten toimijuutta esiin tuova tutkimus on vahvistunut. Kaikki ne kyseenalaistavat samalla totunnaisia valtasuhteita, joissa ihminen määrityy luonnosta erilliseksi ja sen yläpuolella olevaksi. Eläinten ja ihmisten välinen käsitteellinen raja ja hierarkkinen valtasuhde hälvenee, kun tunnistetaan, miten ihminen luokittelullaan tuottaa erilaisuutta ja eriarvoisuutta ihmisten ja muiden eläinten kesken. Luokittelujen, kate-

gorisointien, taustalta löytyvät samat ideologiat, joilla perustellen ihmistä ja luontoa on pidetty erillisinä ja ihmistä luonnon herrana.

Koiranäkökulmaista tutkimusta on vielä vähän (eikä tämäkään kirja ole sellainen), mutta se lisääntyy. Uusi tieto haastaa vallitsevia käsityksiä ihmisen ja koiran välisestä suhteesta. Eläintutkijat löytävät eläinkunnasta ihmisten henkisiä toimintoja muistuttavia ilmiöitä. Oppimis- ja oivalluskyky, tunteet ja tietoisuus eivät olekaan vain ihmisen ominaisuuksia, vaan niitä tavataan myös muilla eläimillä. Myös käsitys eläinten yksilöllisistä luonne-eroista on vahvistunut.

Ihmisten hallitsema eläinten maailma on täynnä ristiriitoja. Koira voi ihmiselle olla ensisijaisesti seuralainen tai työtoveri, mutta koira on myös koe-eläin ja ihmisen ruoka. Yhtäältä palvelutarjonta lemmikki- ja harraste-eläimille kasvaa koko ajan ja eläinlääketiede on mahdollisuuksiltaan melkein samaa tasoa kuin ihmislääketiede, mukaan lukien kaikki vaihtoehtoiset hoitomuodot alkaen homeopatiasta ja päättyen fysioterapiaan. Toisaalta monet eläimet kohtaavat ihmisten piittaamattomuuden ja viettävät elämänsä pahimmillaan koe-eläiminä tai tehotuotantotehtaissa, omissa ulosteissaan maaten pystymättä liikkumaan kunnes joko kuolevat tai ne kuljetetaan joskus jopa tuhansia kilometrejä tapettavaksi suuriin teurastamoihin. Lemmikkieläimiä rakastamme, tuotantoeläimiä syömme surutta. Harva lemmikkieläimen omistaja Suomessa kohtelisi koiraansa kuten tuotantoeläimiä kohdellaan. Kuitenkin esimerkiksi siat ovat tutkimusten mukaan vähintään yhtä älykkäitä ja luultavasti myös yhtä tuntevia olentoja kuin koirat. Yhtäältä eläinten asema vaikuttaa paranevan ja monet eläimet viettävät ihmisen rakastetuna kumppanina ruhtinaallista elämää. Toisaalta toiset eläimet nähdään vain tavarana, jonka avulla voi maksimoida voittonsa tai saavuttaa muun tavoitteen, oli se sitten lääketieteessä, tuoton parantamisessa tai oman kukkaron paisuttamisessa.

Ihminen rakentaa luokitteluillaan rajoja eläinlajien ja saman lajin eri edustajienkin välille. Suomessa hyvä esimerkki lajien välisestä muurista on suden ja koiran. Susi on koiralle läheistä lajia, mutta useille koiraihmisille susi edustaa vihollista. Muureja on myös lajien sisällä. Koiraihmisellä on joskus hyvin rajoittunut pitämisen ala, kun rakkaus

Puhe koirista on monipolvista ja ristiriitaista.
Tätä kirjaa aloittaessani halusin selkiyttää tietojani ja
uskomuksiani aiheesta, josta kirjoja lukemalla, me-
diaa seuraamalla ja ihmisten kanssa keskustellessa
rakentuu hämmentävän monisyinen ja ristiriitainen
kuva. Yhteistä risteilevissä keskusteluissa on ihmisen
ja koiran suhteen näkeminen jollakin tavalla eri-
tyisenä. Halusin selvittää ihmisen ja koiran
paikkaa ihmisten yhteiskunnassa

9 789528 017851